

§ 2. Kapitalizasiya qilish uchun ruxsat etilgan qarzlar bo'yicha xarajatlar

12. Kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish, qurish yoki ishlab chiqarish bilan bevosita bog'liq bo'lgan qarzlar bo'yicha xarajatlar — bu, agar tegishli aktiv uchun xarajatlar amalga oshirilmagan taqdirda, vujudga kelmasligi mumkin bo'lgan qarzlar bo'yicha xarajatlardir. Aniq bir kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish uchun xo'jalik yurituvchi sub'yekt mablag'larni aynan shu maqsadda chetdan jalb qilgan hollarda, ushbu aktiv bilan bevosita bog'liq bo'lgan qarzlar bo'yicha xarajatlar aniq ravishda belgilanishi (o'rnatilishi) mumkin.

13. Aniq bir qarz va kvalifikatsiyalangan aktiv o'rtasida bevosita bog'liqlikni aniqlash va teskari holatda jalb qilmaslik mumkin bo'lgan qarzlarni aniqlash qiyinchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Mazkur turdagi qiyinchiliklar quyidagi hollarda:

xo'jalik yurituvchi sub'yektning moliyaviy faoliyati markazlashtirilgan tartibda muvofiqlashtirilgan bo'lsa;

xo'jalik yurituvchi sub'yektlar guruhi turli foiz stavkalari bo'yicha qarz mablag'larini olish uchun qator qarz majburiyatlaridan foydalansa va ushbu mablag'larni guruhga kiruvchi xo'jalik jamiyatlariga turli asoslarda qarzga bersa, paydo bo'lishi mumkin.

Mazkur holat valyuta kurslarining tebranishida, shuningdek yuqori inflyasiya sharoitida chet el valyutasida denominasiya qilingan yoki unga bog'langan qarzlar guruh tomonidan foydalangan hollarda yanada mushkullashadi. Bular natijasida kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish bilan bevosita bog'liq bo'lgan qarz mablag'laridan foydalanish bo'yicha xarajatlar miqdorini

aniqlash qiyinlashadi va u xo‘jalik yurituvchi sub’yekt rahbariyatining professional mulohazasiga asoslangan baholashni talab etadi.

14. Kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish uchun maxsus jalb qilingan qarz mablag‘lari doirasida mazkur aktiv bo‘yicha kapitalizasiya qilish uchun ruxsat etilgan qarzlar bo‘yicha xarajatlar summasi, ushbu qarz bo‘yicha davr mobaynida qilingan haqiqiy xarajatlardan ushbu qarz mablag‘larini vaqtinchalik investisiya qilishdan olingan har qanday investisiya daromadi summasini chegirib tashlangandan so‘ng qolgan summa sifatida aniqlanishi lozim.

15. Kvalifikatsiyalangan aktivni moliyalashtirish bo‘yicha kelishuvlar xo‘jalik yurituvchi sub’yekt tomonidan qarz mablag‘larini olishga va ushbu mablag‘larning bir qismi yoki hammasi kvalifikatsiyalangan aktiv uchun qilingan xarajat sifatida ishlatilishidan oldin, ular bilan bog‘liq bo‘lgan xarajatlarning paydo bo‘lishiga olib kelishi mumkin. Bunday sharoitlarda qarz mablag‘lari ko‘p hollarda, ular kvalifikatsiyalangan aktiv uchun sarflangunga qadar vaqtincha investisiya qilinishi mumkin.

16. Davr mobaynida kapitalizasiya qilish uchun ruxsat etilgan qarzlar bo‘yicha xarajatlar summasini aniqlashda bunday mablag‘lardan olingan har qanday investisiya daromadi amalga oshirilgan qarzlar bo‘yicha xarajatlar summasidan chegirib tashlanadi.

17. Umumiy maqsadlarda jalb qilingan va kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish uchun foydalanilgan qarz mablag‘lari doirasida kapitalizasiya qilish uchun ruxsat etilgan qarzlar bo‘yicha xarajatlar

summasi ushbu aktiv uchun amalga oshirilgan xarajatlarga nisbatan kapitalizasiya stavkasini qo'llash orqali aniqlanishi lozim.

18. Kvalifikatsiyalangan aktivni xarid qilish uchun maxsus olingan qarzlardan tashqari, davr mobaynida xo'jalik yurituvchi sub'yektning qoplanmay qolgan qarzlariga nisbatan hisoblangan qarzlar bo'yicha xarajatlarning o'rtacha tortilgan miqdori kapitalizasiya stavkasi bo'lib hisoblanadi.

19. Davr mobaynida kapitalizasiya qilingan qarzlar bo'yicha xarajatlar summasi ushbu davr mobaynida amalga oshirilgan qarzlar bo'yicha xarajatlar summasidan oshib ketmasligi lozim.

20. Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotni tuzishda qarzlar bo'yicha xarajatlarning o'rtacha tortilgan miqdorini hisoblash maqsadida bosh va sho'ba xo'jalik jamiyatlarining barcha qarzlarini kiritish mumkin yoki boshqa sharoitlarda har bir sho'ba xo'jalik jamiyati uchun mazkur sho'ba xo'jalik jamiyatining qarz mablag'lariga nisbatan hisoblangan qarzlar bo'yicha xarajatlarning o'rtacha tortilgan miqdorini qo'llash mumkin.